IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 58)

z dnia 27 maja 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 58)

27 maja 2021 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Ruseckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1188).

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Ślązak** dyrektor Departamentu Zasiłków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Sebastian Koćwin** wiceprzewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Brygida Śliwka**, **Marta Artymińska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Urszula Sęk**, **Maria Iwaszkiewicz**, **Jakub Krowidanda** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dzień dobry. Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. W porządku obrad mamy pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1188). Bardzo proszę o sprawdzenie kworum.

Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysyłać pod adres mailowy kpsr@sejm.gov.pl lub przez czat w aplikacji do wideokonferencji. Jednocześnie informuję, że poseł zgodnie ze zmianą regulaminu Sejmu potwierdza swoją obecność na posiedzeniu Komisji poprzez zalogowanie się w systemie do głosowania lub z wykorzystaniem legitymacji poselskiej w czytnikach dostępnych na sali obrad.

Bardzo proszę posłów, którzy są na sali, o zalogowanie się do urządzeń. Jak wygląda kworum? Szanowni państwo, mamy kworum. Otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Nie zamykamy jeszcze kworum, gdyż poczekamy na osoby, które mogą się spóźnić. Witam serdecznie wszystkich zebranych. Witam serdecznie pana ministra Stanisława Szweda, sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz z zespołem. Witam przedstawicieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, którzy łączą się z nami zdalnie, Związku Województw RP, KRUS i OPZZ. Przede wszystkim witam członków Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, państwa legislatorów i panie z sekretariatu.

Stwierdzam przyjęcie protokołów z poprzednich posiedzeń Komisji. Jak wspomniałam na wstępie, dzisiaj mamy pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1188). Przechodzimy do porządku dzisiejszego posiedzenia Komisji.

Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie projektu ustawy.

Już obradujemy, ale proszę o pytanie.

Poseł Jagna Marczułajtis-Walczak (KO):

Pani przewodnicząca, mam pytanie dotyczące podkomisji do spraw osób niepełnosprawnych. Mija już ponad rok, dokładnie 15 miesięcy od czasu powołania podkomisji. Wszyscy rozumiemy czasy covidowe, ale problemów osób z niepełnosprawnościami jest bardzo wiele i chcemy poprosić panią przewodniczącą, żeby zawnioskowała do pani marszałek Witek o zebranie takiej podkomisji. Wydaje się nam, że to jest podkomisja, która mogłaby

normalnie pracować, podobnie jak inne podkomisje. Zatem bardzo proszę panią przewodniczącą o zawnioskowanie do pani marszałek Witek o zwołanie podkomisji. To jest bardzo ważna podkomisja, mamy zaproponowany „Polski ład", jest wiele propozycji, które zgłaszają osoby z niepełnosprawnościami i różne inne środowiska, żebyśmy przedyskutowali podczas posiedzeń Komisji sejmowych. Ciągle brakuje nam pola do dyskusji, którą jest ta podkomisja. Zatem, pani przewodnicząca, bardzo prosimy o zwołanie podkomisji. Chciałabym poprosić, żeby to był wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję pani poseł za informację. Po pierwsze, o zwołanie podkomisji wnioskuje przewodnicząca podkomisji, a po drugie, musi być temat. Pani marszałek nie będzie zwoływać podkomisji bez tematu.

Poseł Jagna Marczułajtis-Walczak (KO):

Tak, pani przewodnicząca, tylko że ta podkomisja miała szansę tylko wybrać przewodniczącego i ostatnie posiedzenie odbyło się 20 marca ubiegłego roku.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani poseł, wszystko idzie w dobrym kierunku. Widać, że pandemia ustępuje, posiedzenia odbywają się między sesjami. 9 czerwca będą posiedzenia Komisji i będziemy starali się nadrabiać czas pandemiczny. Dzisiaj mamy temat dotyczący rozpatrzenia projektu, więc przejdźmy do realizowanego porządku obrad. Przyjmuję te wnioski i gwarantuję, że będziemy pracowali częściej i już nie w trybie covidowym.

Poseł Piotr Borys (KO):

Pani przewodnicząca, jeżeli mogę…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, nie udzieliłam panu głosu. Teraz udzielam głosu panu ministrowi, pracujemy nad ustawą. Bardzo proszę, panie ministrze.

Poseł Piotr Borys (KO):

Jasne, ale czy to nie jest wniosek formalny, który wymaga zagłosowania i odesłania do podkomisji? Należałoby to sprawdzić, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, ja kieruję Komisją i decyduję. Jak powiedziałam, nie zwołuje się podkomisji. Podkomisję zwołuje przewodniczący z określonym tematem i porządkiem obrad. Przewodniczącym jest pan poseł Leszek Dobrzyński. Jeżeli pan poseł zwróci się do mnie z tematem i planem podkomisji, na pewno ją zwołamy.

Zamykam dyskusję. Bardzo proszę, pan minister.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, przedstawiam projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1188). Celem projektu jest uporządkowanie systemu ubezpieczeń społecznych, jego racjonalizacja, w tym wprowadzenie jednolitych rozwiązań w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń, a także usprawnienie funkcjonowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kontekście gospodarki finansowej oraz rozliczeń z płatnikami składek. Podam szczegółowe rozwiązania, które są w tym projekcie. Oczywiście później będziemy do państwa dyspozycji, jeśli chodzi o odpowiedzi na pytania. Są ze mną obecni pracownicy departamentu, jak również przedstawiciele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, którzy łączą się z nami zdalnie.

Jeśli chodzi o szczegółowe propozycje, po pierwsze, ujednolicamy zasady objęcia ubezpieczeniami społecznymi wspólników jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki jawnej, partnerskiej lub komandytowej. Po drugie, chcemy zrezygnować z objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym na skutek nieopłacenia składek w terminie, w formularzu zgłoszenia wniosku. Jest szereg zmian dotyczących usprawnienia dochodzenia należności przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w tym możliwość bez egzekucyjnego potrącania należności z tytułu składek oraz nienależnie

pobranych świadczeń emerytalno-rentowych przez ZUS przy okazji wypłaty świadczeń oraz zasiłków:

– zmiany usprawnień dochodzenia z tytułu nienależnie pobranych świadczeń poprzez doprecyzowanie przepisów, np. w wyniku niejednolitego orzecznictwa sądu w zakresie uznania świadczenia za nienależne w przypadku wykonywania pracy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy czy też w zakresie przekazywania nieprawdziwych informacji przez płatników składek lub inne podmioty skutkujące wypłatą nienależnych świadczeń;

– rozszerzenie trybu dochodzenia należności, zmiany w zakresie umarzania należności przez ZUS, np. odstąpienie od odsetek w przypadku zwłoki leżącej po stronie zakładu

– umożliwienie wnioskowania o umorzenie należności w przypadku ogłoszenia upadłości przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, prowadzenie instytucji umorzenia bez konieczności wydawania decyzji;

– możliwość ubiegania się o rentę z tytułu niezdolności do pracy w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała w okresach pobierania świadczeń opiekuńczych, za które nie było obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów; obecnie możliwość ubiegania się o rentę jest ściśle związana z koniecznością opłacania składek;

– następne rozwiązanie dotyczy tzw. problemu emerytur czerwcowych, czyli braku waloryzacji kwartalnej, w konsekwencji niższych świadczeń dla osób przechodzących w czerwcu na emeryturę; takie rozwiązanie zastosowaliśmy w 2020 r. i chcemy to rozwiązanie wprowadzić na stałe, czyli w tym przypadku ustalilibyśmy dla ubezpieczonych osób przechodzących na emeryturę jednakowe korzystne warunki, bez względu na miesiąc przechodzenia na emeryturę;

– zmiany w zakresie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, pozwalające uznać za pracę nauczycielską każdą pracę nauczyciela, bez względu na przekształcenia szkół, co w konsekwencji pozwoli na uzyskanie prawa przez te osoby do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;

– uchylenie preferencji dla pracujących emerytów z tzw. starego systemu dotyczącego korzystniejszego ponownego przeliczenia emerytury w stosunku do pracujących emerytów z tzw. nowego systemu;

– ujednolicenie przepisów w zakresie częstotliwości zgłaszania wniosków o ponowne ustalanie wysokości świadczenia przez emerytów kontynuujących aktywność zawodową;

– nowe zasady zliczania okresów niezdolności do pracy do jednego okresu zasiłkowego, zarówno okresy nieprzerwanej niezdolności, jak i z przerwą nie dłuższą niż 60 dni, ale niezależnie od tego, czy niezdolność była spowodowana tą samą czy inną przyczyną; z tego rozwiązania wyłączamy kobiety w ciąży czy kwestie związane z wypadkami – one nie są uregulowane tym przepisem;

– skrócenie możliwości pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia do 91 dni;

– obowiązek przekazywania do ZUS niezbędnych danych do ustalenia uprawnień w wysokości świadczeń z ubezpieczenia chorobowego przez płatników ubezpieczonych;

– ograniczenie przekazywania korekt deklaracji ubezpieczenia tylko do 5 lat, do momentu wymagalności składek;

– zasilenie Funduszu Rezerwy Demograficznej odsetkami od środków na rachunkach dotyczących prowadzonej egzekucji zbiegu;

– likwidacja tzw. funduszu rezerwowego, który mają tworzyć środki pozostające na koncie, na rachunku Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwagi na fakt, że fundusz ten jest dotowanym przez państwo funduszem deficytowym;

– możliwość dokonywania zmian w planie finansowym ZUS przez zarząd, nowe zasady powoływania Rady Nadzorczej ZUS – ograniczenie liczby członków, zachowanie parytetu między organizacją pracodawców a organizacją pracowników, czyli związków zawodowych;

– zmiany zasad zawieszania rent socjalnych – likwidujemy tzw. pułapkę rentową, która powodowała, że były inne zasady zawieszania niż przy świadczeniach emerytalno -rentowych – w tym przypadku będą podobne zasady;

– uproszczenie procedur przy przyznawaniu prawa rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego;

– korekta przepisów związana z orzecznictwem sądów i wypłatą ewentualnych odsetek z tytułu opóźnienia przy wypłacie renty socjalnej;

– uporządkowanie przepisów dotyczących określenia wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe;

– obowiązek założenia PUE przez wszystkich płatników składek – proponujemy wprowadzić rozwiązanie od 1 stycznia 2023 r.;

– elektronizacja składania wniosków o wydanie świadczenia A1 i uzyskanie przez ZUS dostępu do elektronicznego centralnego rejestru dotyczącego zezwoleń na pracę cudzoziemcom.

To pokrótce szczegółowe rozwiązania, które są bardzo szeroko rozpisane w uzasadnieniu do projektu ustawy. Do projektu są również załączone wyniki konsultacji społecznych. Projekt przynosi określone skutki finansowe. W 2021 r., jeżeli rozwiązanie będzie dotyczyć emerytur czerwcowych, nastąpi zwiększenie wydatków FUS o 38 mln zł, również podwyższenie wymiaru zasiłków chorobowych z 70% do 80% w czasie pobytu w szpitalu. Jeśli chodzi o rok 2022, zmiany dotyczące ubezpieczenia chorobowego powinny zmniejszyć wydatki ubezpieczeń społecznych o około 1,3 mld zł. Proponujemy, aby ustawa weszła w życie po 14 dniach od opublikowania z wyjątkiem poszczególnych przepisów, zarówno z dniem 1 stycznia 2022 r., 1 kwietnia 2022 r. czy 1 stycznia 2023 r.

Pani przewodnicząca, pokrótce omówiłem projekt ustawy. Jesteśmy do państwa dyspozycji. Odpowiemy na poszczególne pytania, jeżeli pojawią się jakieś wątpliwości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. To jest ustawa porządkująca system ubezpieczeń, w pewnych przepisach go racjonalizuje.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, kto z państwa chce zabrać głos? Jeżeli nie ma chętnych posłów, mamy stronę społeczną. Pan Sebastian Koćwin, wiceprzewodniczący OPZZ, który łączy się z nami zdalnie, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Sebastian Koćwin:

Dziękuję bardzo za udzielenie głosu. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mamy kilka wątpliwości co do tego projektu, postaram się je skrótowo przedstawić. Naszą opinię przesłaliśmy do pani minister Marleny Maląg w dniu 19 lutego br. Tam jest ponad 10 uwag, natomiast skupię się na trzech najważniejszych dla nas. W związku z ujednoliceniem przepisów w zakresie przeliczania emerytur ze starego i nowego systemu stoimy na stanowisku, że należy odstąpić od pomysłu uchylenia art. 110 i 110a ustawy. Uważamy, że nie są prawdziwe informacje zawarte w pkt 10 uzasadnienia. Tam jest zapisane, że uchylenie tych przepisów ma na celu wprowadzenie równego traktowania emerytów z tzw. starego i nowego systemu. Teoretycznie to wydaje się logiczne, ale nie wzięto pod uwagę sposobu wyliczania wysokości emerytur w starym i nowym systemie. Przecież do 31 grudnia 1998 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobierał składki emerytalne i rentowe od całości zarobku, natomiast podczas obliczania wysokości emerytur stosowano ograniczenie wskaźnika do 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego od 1 stycznia 1999 r. obowiązuje coroczne ograniczenie podstawy wymiaru składek do 30-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Zatem emeryt ze starego systemu, który przed 1999 r. odprowadzał składki wyliczone od przychodów przekraczających 250% średniej krajowej, mimo że opłacał składki od całości przychodu, jego wysokość emerytury była ograniczonych do 250% średniej krajowej, a emeryt nowego systemu, który przed 1999 r. odprowadzał składki wyliczone od przychodów przekraczających 250% średniej krajowej, przy obliczaniu wysokości emerytury miał uwzględniany kapitał początkowy obejmujący całość składek odprowadzanych w tym okresie. Zatem nie możemy tutaj mówić o równym traktowaniu emerytów starego i nowego systemu. Dlatego powinniśmy utrzymać art. 110.

Natomiast, jeśli chodzi o art. 110a, został on wprowadzony, aby zrekompensować zaniżone emerytury osobom odprowadzającym składki od przychodów ponad 30-krotność, dlatego również wnioskujemy o jego utrzymanie. W punkcie nr 10 uzasadnienia do projektu jest wyraźnie napisane, że art. 110a, który wszedł w życie od 1 maja 2015 r., miał charakter przejściowy i osoby, które chciały z niego skorzystać, już to zrobiły. Mamy pełną świadomość, że nie wszystkie osoby, które chciały skorzystać z tego przepisu, to zrobiły. Mamy wiele przypadków pracowników, którzy na pewno będą chcieli skorzystać z art. 110a, dlatego również wnosimy, aby ten przepis został zachowany.

Druga sprawa to zmiany w prawie do świadczenia z ubezpieczenia chorobowego. W uzasadnieniu jest napisane, że ta regulacja ma ograniczyć ewentualne nadużycia, natomiast nie możemy się zgodzić na proponowane zmiany i przede wszystkim zwracamy uwagę, że zawsze jest możliwość przeprowadzenia kontroli dotyczącej orzeczenia o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby czy wystawionego zwolnienia lekarskiego. Tutaj jest wyliczenie szacunkowych skutków dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 2021 r. – wpływy dla systemu ubezpieczeń społecznych będą o ponad 670 mln zł wyższe, ale to wszystko odbędzie się kosztem pracowników, którzy długo pracują. Nie możemy uznawać, że każdy pracownik, który choruje, oszukuje system, więc to jest niesprawiedliwe rozwiązanie. Zatem nie powinniśmy skracać do 91 dni okresu pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu do ubezpieczenia. Tak samo nie powinniśmy na gorszych zasadach zliczać okresów niezdolności do pracy.

Ostatni punkt, nad którym chciałbym się pochylić, to jest ujednolicenie przepisów w zakresie częstotliwości zgłaszania wniosków o ponowne ustalenie wysokości świadczenia przez emerytów kontynuujących aktywność zawodową. Tam jest propozycja modyfikacji przepisu art. 113, polegająca na ograniczeniu możliwości składania wniosku o przeliczenie jeden raz w roku. W przypadku kontynuowania zatrudnienia wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia przez emerytów kontynuujących aktywność zawodową będzie można złożyć po upływie roku kalendarzowego. Spowoduje to zrównanie przepisów w tym zakresie w nowym i starym systemie, gdzie można to robić cztery razy do roku. Uważamy, że jeśli mamy ujednolicać przepisy w tym zakresie, idźmy w kierunku lepszym dla pracowników, czyli pozwólmy im na przeliczanie cztery razy do roku, a nie obniżajmy standardów, możliwości przeliczenia jeden raz. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Bardzo proszę pana ministra o odpowiedź. Mamy trzy zgłoszone problemy, tj. przeliczenie starego i nowego systemu, zmiany w świadczeniach chorobowych i częstotliwość obliczania kapitału. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję bardzo. Oczywiście ten temat był poruszany w czasie konsultacji z partnerami społecznymi, rozmawialiśmy też na ten temat w zespole Rady Dialogu Społecznego, więc stanowisko OPZZ jest nam znane. Nie zgadzamy się z tym stanowiskiem. Może zacznę od kwestii związanej z zasiłkami chorobowymi, bo jednym z głównych celów jest uszczelnienie tego systemu. Dzisiaj wypływ środków na zasiłki chorobowe jest ogromny i nie jest związany tylko z walką z COVID-19. Są z nami przedstawiciele ZUS, więc jeśli będzie potrzeba, możemy podać dane, jaki jest wzrost na funduszu chorobowym. Proponujemy rozwiązanie, że jeśli kończy się umowa o pracę i osoba choruje, może skorzystać z ubezpieczenia przez 90 dni. Obecnie było 180 dni. Dosyć często zwolnienie było wykorzystywane na pełne 180 dni. Druga kwestia, jeśli chodzi o zliczanie okresów zasiłków chorobowych, również jest podobna sytuacja, że mamy osoby w systemie, które chorują nieprzerwanie przez kilka lat – po krótkiej przerwie mają kolejne zwolnienie lekarskie itd. Stąd wypływ środków z funduszu chorobowego jest przeogromny. Te dane możemy państwu udostępnić, jeśli chodzi o konkretne liczby.

Jeśli chodzi o art. 110 dotyczący zrównania starego i nowego systemu przeliczania emerytur, stoimy na stanowisku, że powinniśmy wyrównać szanse, tym bardziej że ten przepis był wprowadzony jako przejściowy, gdzie osoby, które chciały z tego skorzystać, powinny już tego dokonać. Chcemy, żeby ten przepis wszedł w życie od 1 stycznia 2022 r.,

czyli jest jeszcze okres, że będzie można z tego skorzystać. Chodzi o to, żebyśmy mieli jednakowe warunki przeliczania emerytur bez względu na system, który obecnie obowiązuje i obowiązywał wcześniej. Podobna sytuacja jest w przypadku kwestii związanej z możliwością przeliczania emerytur – było cztery razy w ciągu roku, teraz proponujemy, aby wniosek był składany raz w roku. Podtrzymujemy te propozycje. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Zamykam dyskusję. Stwierdzam zamknięcie pierwszego czytania. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o wysłuchanie publiczne. Przechodzimy do rozpatrzenia projektu.

Czy są uwagi do tytułu projektu? Tytuł projektu został rozpatrzony.

Czy są uwagi do zmiany pierwszej w art. 1? Rozpatrzona.

Czy są uwagi do zmiany drugiej? Rozpatrzona.

Zmiana trzecia? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Pani przewodnicząca, w tej zmianie projektodawcy planują objęcie ubezpieczeniami wspólników jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, partnerskiej i komandytowej. Mam pytanie: Czy rząd jest świadomy, że zmiana ta spowoduje wzrost kosztów pracy dla wielu firm? W jaki sposób będzie ustalona wysokość należnych składek dla tych osób? W obliczu „Polskiego ładu”, czy wspólnik będzie musiał zapłacić 9% składki zdrowotnej od dochodu spółki, czy w jakiejś innej formie, bo to też jest istotne? Czy rząd obliczył wysokość wpływów z tego tytułu? Czy ta zmiana była konsultowana z rzecznikiem małych i średnich przedsiębiorców? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

W tym przepisie chodzi o doprecyzowanie, bo pojawiły się wątpliwości interpretacyjne w stosunku do osób prowadzących działalność, będących wspólnikami. Często w tym zakresie sąd różnie rozstrzygał. Proponujemy uzależnienie obowiązku ubezpieczeń społecznych od statusu wspólnika, wtedy sprawa będzie jasna.

Jeśli chodzi o drugą cześć pytania, w projekcie nie odnosimy się do propozycji, które są przedstawione w „Polskim ładzie”, bo to nie ma związku z tą ustawą.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Tak, tylko ustawa będzie działać od jakiegoś czasu, a są propozycje, w związku z czym takie sprawy wypadałoby wziąć pod uwagę. Chcę zapytać, czy były wyliczone przychody z tytułu zmian i w jaki sposób będą naliczane składki dla tych osób, czyli wspólników. Od jakiego dochodu, przychodu, wynagrodzenia?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani poseł, ale „Polski ład” jeszcze nie został uchwalony, więc trudno, żebyśmy w tej ustawie wyliczyli jego skutki. To nie jest jeszcze uchwalone i nie wiadomo, w jakim kształcie będzie, więc myślę, że to jest pytanie nie na ten moment.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

W tym zakresie nie zmieniamy. Zasady, które dzisiaj obowiązują, będą nadal obowiązywać. Odnośnie do innych czynności jeszcze nie analizowaliśmy. Pracujemy od wielu miesięcy nad tymi rozwiązaniami i jeszcze nie rozmawialiśmy o „Polskim ładzie” odnośnie do systemu ubezpieczeń.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Chodzi mi o to, w jaki sposób będą naliczane składki dla osób jako wspólników. Czy kwota deklarowana będzie nie niższa niż 60% przeciętnego wynagrodzenia? O to mi chodzi konkretnie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Chyba się nie zmienia, bo to jest kwestia daty.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

W tym zakresie nic się nie zmienia, jest tak jak dzisiaj. Jeżeli będzie potrzeba precyzyjnych informacji, poproszę o pomoc przedstawicieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, żeby to wyjaśnili.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze jakieś uwagi do zmiany trzeciej? Rozpatrzona.

Czy są uwagi do zmiany czwartej? Rozpatrzona.

Zmiana piąta? Rozpatrzona.

Zmiana szósta? Rozpatrzona.

Zmiana siódma? Rozpatrzona.

Zmiana ósma? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Urszula Sęk:

Mamy drobną uwagę i przy okazji chcemy poprosić o standardowe upoważnienie do zmian redakcyjnych. Chcemy podać jako przykład. W większości to są przecinki, uzgodnione ze stroną rządową, ale w zmianie ósmej w lit. b, gdzie dodawane są ust. 5a i 5b, proponujemy korektę redakcyjną: „umorzeniu z mocy prawa ulegają należności z tytułu składek, jeżeli" i teraz zamiast „nie przekraczają wysokości", powinno być „jeżeli ich wysokość nie przekracza wysokości". To są tego typu uwagi redakcyjne. Jeżeli państwo nas upoważnią, wprowadzimy poprawki niezmieniające normy.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie ministrze?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Jak powiedziała pani mecenas, uzgadnialiśmy z Biurem Legislacyjnym zmiany wymagające korekty, więc przyjmujemy te propozycje.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Może odczytam formułkę, którą zwykle czytamy na koniec: Komisja upoważnia Biuro Legislacyjne do dokonywania korekt redakcyjno-legislacyjnych w projekcie ustawy.

Mamy zmianę ósmą z naniesioną sugestią Biura Legislacyjnego, która została rozpatrzona.

Zmiana dziewiąta? Rozpatrzona.

Zmiana nr 10? Rozpatrzona.

Zmiana nr 11? Rozpatrzona.

Zmiana nr 12? Rozpatrzona.

Zmiana nr 13? Rozpatrzona.

Zmiana nr 14? Rozpatrzona.

Zmiana nr 15? Rozpatrzona.

Zmiana nr 16? Rozpatrzona.

Zmiana nr 17? Rozpatrzona.

Zmiana nr 18? Rozpatrzona.

Zmiana nr 19? Rozpatrzona.

Zmiana nr 20? Rozpatrzona.

Zmiana nr 21? Rozpatrzona.

Zmiana nr 22? Bardzo proszę, pani mecenas.

Legislator Urszula Sęk:

Do zmiany nr 22 także mamy uwagi o charakterze legislacyjnym. Państwo proponują w art. 58 ust. 2 po pkt 4a dodać pkt 4b. Taką samą jednostkę redakcyjną, ale o innej treści, tylko wchodzimy w to samo miejsce, dodaje ustawa o OFE. Jak wiemy, ona jest po poprawkach Senatu, które nie zostały jeszcze rozpatrzone przez Sejm. Proponujemy, aby ten punkt dodać jako 3a, żeby włożyć to w inne miejsce, aby uniknąć zbitki, bo nie

wiemy, czy tamta ustawa będzie obowiązywała. Nie może być dwóch punktów o różnej treści oznaczonych jednakowo jako 4b.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Oczywiście, zgoda.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Zatem mamy rozpatrzoną zmianę nr 22 z poprawką, sugestią Biura Legislacyjnego.

Zmiana nr 23? Rozpatrzona.

Zmiana nr 24? Rozpatrzona.

Zmiana nr 25? Bardzo proszę, pan poseł Piotr Borys.

Poseł Piotr Borys (KO):

Chcę zapytać, na czym polega zmiana i potrzeba zmiany Rady Nadzorczej ZUS. Zgodnie z przewidzianą regulacją, 30 września 2022 r. Prezes Rady Ministrów powoła nową Radę Nadzorczą ZUS na pięcioletnią kadencję. Ona składa się z 10 członków, w tym 3 członków… przewodniczącego, powołanych na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Na czym polega zmiana i jaki jest tak naprawdę cel zmian w Radzie Nadzorczej ZUS akurat w tej ustawie?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Pan wspominał już o tej zmianie w ogólnym wystąpieniu, ale bardzo proszę o odpowiedź.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

To jest głównie podyktowane tym, że w ramach Rady Dialogu Społecznego w tej chwili działa sześć organizacji pracodawców i trzy organizacje związkowe. Zatem mamy dziewięć podmiotów, które są organizacjami reprezentatywnymi. Zgodnie z wcześniejszą ustawą one mogą mieć przedstawicieli w Radzie Nadzorczej ZUS, przez to zrobiła się nierównowaga sił. Na początku były trzy organizacje pracodawców i trzy organizacje związkowe. Przez ten okres przybyły trzy organizacje pracodawców i stąd mamy problem, jeśli chodzi o równowagę.

Nie ukrywam też, żeby obniżać koszty funkcjonowania Rady Nadzorczej, nie zwiększamy liczby członków rady, tylko ograniczamy. Propozycja jest taka, żeby partnerzy społeczni, czyli pracodawcy, musieli określić trzech członków Rady Nadzorczej ZUS. Podobny mechanizm zastosowaliśmy w przypadku przewodniczenia w Radzie Dialogu Społecznego. Stąd ta zmiana. Obecna rada będzie działała do zakończenia pięcioletniej kadencji Rady Nadzorczej ZUS. Kadencja kończy się w październiku 2022 r., nabór będzie już na nowych zasadach. Ograniczamy liczbę członków rządu, czyli będzie równowaga sił – trzech przedstawicieli rządu, trzech przedstawicieli pracodawców, trzech przedstawicieli związków zawodowych i jeden przedstawiciel związku emerytów i rencistów. Łącznie będzie 10 osób. Obecnie jest nierównowaga spowodowana tym, że każdy ma po jednym członku, stąd postulat wielokrotnie wybrzmiewał. Zobowiązaliśmy się, że teraz to uregulujemy.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy pan poseł chce jeszcze coś dodać?

Zatem zmiana nr 25 została rozpatrzona.

Zmiana nr 26? Rozpatrzona.

Zmiana nr 27? Rozpatrzona.

Zmiana nr 28? Rozpatrzona.

Zmiana nr 29? Rozpatrzona.

Zmiana nr 30? Rozpatrzona.

Zmiana nr 31? Pani poseł Joanna Frydrych.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Dziękuję bardzo. Ta zmiana, jeśli chodzi o zasady przeprowadzania kontroli, mówi, że protokół pokontrolny ma być dostarczony płatnikowi składek po kontroli, w formie elektronicznej, zawieszony na PUE. Mam pytanie: Czy tutaj nie istnieje ryzyko,

że zmiana może ograniczyć prawa przedsiębiorców, bo termin na zgłoszenie zastrzeżeń wynosi 14 dni? Czy ta zmiana też była konsultowana z rzecznikiem małych i średnich przedsiębiorców? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Jeśli chodzi o zakres konsultacji, to tak, ten projekt był szeroko konsultowany i omawiany. Wydaje mi się, że nie dokonywaliśmy zmiany, jeśli chodzi o termin 14 dni.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Chodzi o kwestię elektroniczną. Będzie wyłącznie w formie elektronicznej. Czasami może się zdarzyć, że płatnik składek przeoczy ten termin i nie dochować 14 dni na złożenie zastrzeżeń. Tutaj chodzi o ryzyko.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Idziemy w kierunku maksymalnej pełnej elektronizacji działań ZUS, stąd też obowiązkowe zakładanie platform PUE. To rozwiązanie ma wejść w życie 1 stycznia 2023 r. Chcemy to podtrzymać. To jest jeden z etapów automatyzacji świadczeń w ZUS. Będą kolejne propozycje, ale to wymaga czasu i przygotowania przedsiębiorców. Jedną z propozycji będzie to, aby ZUS przejął całkowicie obsługę przedsiębiorców, jeśli chodzi o opłacanie składek i rozliczanie. Ale to jest jeszcze przed nami na etapie analiz i przygotowywania rozwiązań. Nie chcemy nikogo wykluczać albo komuś utrudniać, to musi być wdrażane etapowo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Zatem zmiana nr 31 została rozpatrzona. Tym samym rozpatrzyliśmy art. 1

Czy są uwagi do art. 2? Rozpatrzony.

Czy są uwagi do zmiany pierwszej w art. 3? Nie słyszę. Rozpatrzona.

Zmiana druga? Bardzo proszę.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Mam pytanie. Zmiana mówi o waloryzacji emerytur czerwcowych i przyznawania emerytur w czerwcu danego roku. Czy ustawa zakłada rekompensaty lub przeliczenie świadczeń czerwcowych dla osób, które skorzystały z niekorzystnego dla nich przeliczania, gdy weszły zmiany od 2009 r., czy tylko mówi o 2021 r.? Ta zmiana jest powiązana również z art. 17 ust. 2 ustawy i mówi o przeliczeniu. Chcę zadać pytanie do jednego i drugiego: Czy istnieje możliwość złożenia wniosków przez osoby, które w poprzednich latach nabyły prawo w czerwcu, czy wyłącznie, jeśli chodzi o emerytury przyznawane w czerwcu 2021 r.?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

To rozwiązanie będzie dotyczyło tylko osób, które przejdą na emerytury w czerwcu. To ich obejmie. Wprowadzimy przepis, żeby ZUS mógł przeliczyć osoby, które w czerwcu tego roku przejdą na emeryturę. W ubiegłym roku mieliśmy już to rozwiązanie i ono będzie działało w przyszłości. Tutaj nie ma propozycji, żebyśmy mogli przeliczać wszystkie emerytury. Byłyby koszty z tym związane, dlatego nie zdecydowaliśmy się na taki ruch.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Mam jeszcze jedno pytanie. Tam jest zapis, że ZUS ma 30 dni na przeliczenie. Z przepisu nie wynika, czy ZUS będzie przeliczał z urzędu, czy na wniosek tych osób. To nie wynika z art. 17 ust. 2.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Przewidujemy, że będą przeliczone z urzędu.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Czyli osoby, które nabyły prawo w czerwcu od 2009 r. do 2019 r., nie będą miały prawa do przeliczenia. Czy nie istnieje obawa, podobnie jak było z rocznikami 1953, że osoby będą dochodziły swoich roszczeń i rekompensat?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

W tej chwili jest dużo sytuacji, gdzie obywatele dochodzą praw drogą sądową. Trudno przewidzieć, jakie będą reakcje. W tym przypadku przyjmujemy zasadę, że to jest nowe rozwiązanie, które będzie korzystne dla płatników, stąd ta propozycja.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Mam jeszcze pytanie: Czy państwo analizowali, ile osób w czerwcu od 2009 r. do 2019 r. nabyło uprawnienia do świadczeń?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Była przeprowadzana taka analiza, ale nie mam tego w materiałach. Jeżeli będzie potrzeba, to dostarczymy.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie ministrze i pani poseł. Powiem, że to jest zmiana, która była bardzo wyczekiwana, żeby w końcu uregulować tzw. czerwcowe emerytury. Myślę, że idziemy w dobrym kierunku.

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Dziękuję. Na pewno to jest dobra zmiana i bardzo długo oczekiwana, niemniej jednak przez 10 lat, to dotyczy dwóch rządów, nie wprowadziliśmy takich zmian – ani my, ani państwo. Państwo teraz wprowadzają, ale w poprzedniej kadencji też nie wprowadziliście i tak naprawdę mamy sytuację, że ludzie, którzy składali wnioski, jednak tracili. Do momentu, gdy w ubiegłym roku zmiana nie została wprowadzona w życie, nikt tak naprawdę nie rościł konieczności rewaloryzacji swojego świadczenia. Nie wiem, panie ministrze, czy to będzie nas czekało w tej kadencji Sejmu, ale będziemy mieli wiele wniosków do sądów i w efekcie ktoś złoży wniosek do Trybunału Konstytucyjnego. Pan kiwa głową, więc wszyscy zdajemy sobie z tego sprawę, że taka sytuacja będzie miała miejsce. To nie jest wina tych osób, że wcześniej nie było takiego rozwiązania, ale sytuacja jest analogiczna – część osób ma to świadczenie przeliczone od czerwca, a teraz kolejne osoby, które też złożyły w czerwcu, będą miały przeliczone to świadczenie za wcześniejszy okres, jeśli to będzie dla nich korzystniejsze. Tak to rozumiem. To jest konstytucyjna nierówność tej sytuacji. Może warto oszacować skalę kwot, którą obejmowałaby ewentualna rewaloryzacja? Panie ministrze, tak mi się wydaje. Rozumiem, że to są duże kwoty i dlatego może być podobnie jak z rocznikiem 1953. Może warto przeliczyć i mieć świadomość, co nas czeka w przyszłości? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca, niemniej jednak powiem, że naprawiamy to, co było nieuregulowane od 2009 r. i myślę, że to jest krok w dobrym kierunku.

Pan minister, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Podam dane pani poseł – ponad 124 tys. osób w ciągu 11 lat. Jeśli chodzi o wystąpienie pani przewodniczącej, oczywiście Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie rozstrzygał różne kwestie dotyczące systemu emerytalnego. Rozstrzygnięcia raz szły na korzyść ubezpieczonych, a innym razem nie. Były kwestie dotyczące emerytur związanych z pracą w warunkach szkodliwych i trybunał orzekł, że rozwiązanie jest konstytucyjne, chociaż wydawało się, że może być wątpliwość. Trybunał będzie badał, czy te osoby korzystały z przejścia na emeryturę, miały informację, zatem to nie jest jednoznaczne, że takie decyzje będą zapadały. Myślę, że w tym momencie przewidzieliśmy takie rozwiązanie, które jest korzystne dla tych osób i porządkuje system. Zatem takich zmian w ostatnich latach było dużo. Zobaczymy. Uważam, że to rozwiązanie jest optymalne.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Zatem zmiany pierwsza i druga zostały rozstrzygnięte.

Zmiana trzecia? Rozstrzygnięta.

Zmiana czwarta? Rozstrzygnięta.

Zmiana piąta? Pan poseł.

Poseł Piotr Borys (KO):

Proponuję wykreślić zmianę piątą, czyli nie uchylać wprost art. 110 i art. 110a. To zostało wykazane w ramach konsultacji przez stronę społeczną, między innymi przez przedstawiciela OPZZ. Należałoby odstąpić z uwagi na to, że emeryci starego i nowego systemu nie są jednakowo traktowani. Przypominam, że chodzi głównie o zakres wyliczania wysokości emerytur w stosunku do wskaźnika do 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Wcześniej wspomniane były argumenty, dlatego uważamy, że należy wykreślić ten punkt, czyli nie przyjmować określonych zmian w zmianie piątej. Przyjmujemy stanowisko OPZZ jako zasadne. Nie ma równego traktowania emerytów starego i nowego portfela, w związku z tym, proponuję wykreślenie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

Jeszcze pani poseł Katarzyna Kotula.

Poseł Katarzyna Kotula (Lewica):

Chcę jeszcze raz podkreślić, że Lewica również przychyla się do głosu OPZZ. Uważamy, że to jest bardzo ważne, więc popieramy głos posła Piotra Borysa.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę o odpowiedź pana ministra, chociaż pan minister już wyjaśniał po wypowiedzi przedstawiciela OPZZ, że przepis przejściowy był bardzo długo i kto chciał z niego skorzystać, mógł to zrobić.

Panie ministrze, czy będzie jeszcze odpowiedź? Rozumiem, że będziemy głosowali?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Temat jest nam znany. Nowy system jest mniej korzystny niż stary system. Mówimy o tych, którzy pracują. Stąd chcemy wyrównać dla osób pracujących w starym i nowym systemie, żeby były jednakowe warunki i możliwości. Dlatego podtrzymujemy naszą propozycję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Tak, to idzie na korzyść, a nie, jak państwo mówią, że będzie strata.

W związku z tym głosujemy. Czy mamy poprawkę?

Poseł Piotr Borys (KO):

Nie. To jest wniosek o odrzucenie proponowanej zmiany.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Nie, musi być poprawka.

Legislator Urszula Sęk:

Musi być poprawka o skreślenie zmiany piątej.

Poseł Piotr Borys (KO):

Dobrze, przygotujemy w drugim czytaniu.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, mamy w drugim czytaniu. Zatem zmiana piąta została rozpatrzona.

Czy są uwago do zmiany szóstej? Bardzo proszę, pani przewodnicząca Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Nie będziemy głosować, bo nie mamy gotowej poprawki, ale pierwsze czytanie jest doskonałą okazją, żeby zapoznać się ze stanowiskiem ministerstwa i strony społecznej. Natomiast nawiązując do stanowiska strony społecznej i możliwości złożenia wniosku tylko raz w roku, wydaje się, że jednak ta zmiana nie jest korzystna dla obywateli. Na pewno przychylamy się do ujednolicenia, ale tak, aby można było złożyć wniosek raz na kwartał, czyli cztery razy w roku. Nie mamy poprawki, więc nie będziemy głosowali, to jest głos w dyskusji. Na tym etapie też nie można zgłaszać sprzeciwów, czy tak, pani przewodnicząca? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Zatem zmiana szósta została rozpatrzona jak w przedłożeniu.

Zmiana siódma? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

W zmianie siódmej wprowadza się pełne ubankowienie wypłacanych świadczeń. Świadczenia, które mają być przyznawane od 2022 r., będą wypłacane tylko na rachunki bankowe. Tak z tego wynika. Proszę o wyjaśnienie, bo jest dużo pytań.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

W pierwszej propozycji projektu było rozwiązanie, że nowi emeryci i renciści po 1 stycznia 2020 r. mieliby tylko możliwość bezgotówkową, chociaż w trudnych sytuacjach prezes ZUS mógłby dokonać zmiany. Jednak po konsultacjach społecznych wycofaliśmy się z tego rozwiązania. Dzisiaj skreślamy wniosek, który był wcześniej wymagany, i ubezpieczony, gdy będzie przechodził na emeryturę czy rentę, w formularzu będzie określał, czy chce mieć w formie bankowej, czy papierowej. Obecnie z formy bankowej korzysta 71% emerytów i rencistów. Zatem zarówno obecni, jak i przyszli emerycie będą mieli możliwość dokonania wyboru.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. To jest istotne, bo na wielu terenach jest problem z dostępem do banku. Na Podkarpaciu likwiduje się oddziały i emeryci mają problem z dostępnością do kont bankowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Zatem zmiana siódma została rozpatrzona.

Zmiana ósma? Rozpatrzona.

Zmiana dziewiąta? Rozpatrzona.

Zmiana nr 10? Rozpatrzona.

Zmiana nr 11? Rozpatrzona.

Zmiana nr 12? Rozpatrzona.

Zmiana nr 13? Rozpatrzona. Tym samym rozpatrzyliśmy art. 3.

Czy są uwagi do zmiany pierwszej w art. 4? Rozpatrzona.

Zmiana druga? Bardzo proszę, pani poseł Joanna Frydrych.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Zmiana druga mówi, że „za okres niezdolności do pracy lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn […] przypadający po ustaniu tytułu ubezpieczenia […]" skraca się okres zasiłku chorobowego do 91 dni. Mamy pytanie: Czy projektodawca brał pod uwagę, że zwłaszcza w czasie pocovidowym wiele osób zapada na różne choroby i traci zatrudnienie? Biorąc pod uwagę straszną chorobę, jaką jest dzisiaj depresja, nie można jej wyleczyć w ciągu 3 miesięcy. Dlatego będziemy wnioskowali o pozostawienie 180 dni jak w starych przepisach.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Jakie jest stanowisko rządu?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Chcemy podtrzymać to rozwiązanie. Przypominam, że po okresie zasiłku chorobowego, jeżeli to dotyczy sytuacji, o której mówi pani poseł, można wystąpić o świadczenie rehabilitacyjne, żeby taka osoba otrzymała wsparcie. Nie ukrywamy, że ten przepis ma ukrócić duży procent nadużyć, które dzieją się w zasiłkach chorobowych. System kontroli nie jest w stanie tego wychwycić czy ukrócić, stąd proponujemy takie zmiany. Wiele lat temu fundusz chorobowy bilansował się, dzisiaj jest trzykrotny wzrost środków, które przeznaczamy na ten fundusz. On wzrasta z roku na rok. Oczywiście rok 2020 nie jest całkiem wiarygodny, gdyż były kwestie związane z COVID-19, ale mamy przekrój z wielu lat. Tendencja wzrostowa była znaczna, stąd propozycja ograniczenia.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

A czy nie lepiej byłoby wzmocnić system kontroli dotyczący prawidłowości wykorzystywania zwolnienia lekarskiego lub przez lekarza orzecznika ZUS? Te kontrole są prowadzone. Może pójść w kierunku wzmożenia tego, a nie utrudniania leczenia ludziom, którzy naprawdę tego potrzebują. Jednak biorąc pod uwagę czas, w którym teraz jesteśmy, będzie to dość duże utrudnienie w możliwości wyleczenia się.

Może od razu odniosę się do zmiany trzeciej, dotyczącej zliczania do jednego okresu zasiłkowego niezdolności do pracy, która powstała przed przerwą 60 dni. Tutaj też są różne sytuacje, różne jednostki chorobowe i nie należy traktować ubezpieczonego, chorej osoby, że z góry ma zaplanowane oszukiwanie systemu. Są sytuacje, w których ludzie chorują, mają zapalenie płuc, a za chwilę depresję albo złamią rękę nie w wyniku wypadku przy pracy (wtedy ustawa dopuszcza). W związku z tym, dotychczasowe przepisy mówiły o innej jednostce chorobowej, a ZUS radził sobie z tym i kierował do specjalistów, jeśli chodzi o zliczanie do jednego okresu zasiłkowego.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Jeszcze pani przewodnicząca Marzena Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Dziękuję. Jak najbardziej przychylam się do argumentów pani poseł Joanny Frydrych i rozumiem potrzebę uszczelniania systemu zasiłków chorobowych. Natomiast wydaje się mi, panie ministrze, że moment jest najgorszy z możliwych. Rzeczywiście, w czasie pandemii wiele ludzi traciło pracę i ratowało się zwolnieniami lekarskimi, ale też było tak, że COVID-19 powodował różne komplikacje i świadomość ludzi, że za kilka miesięcy nie będą mieli z czego żyć, a jeszcze nie są gotowi do pracy, bo jest kwestia zdrowotna, może wpędzić dodatkowo w depresję. Wzrost tej jednostki chorobowej w czasie COVID-19 był bardzo spotęgowany. Może faktycznie trzeba podejść do wydatków na zasiłki chorobowe w taki sposób, żeby wzmacniać możliwości kontrolne. Takie podejście może spowodować wzrost liczby osób z depresją, którzy dzisiaj są na każdym kroku. Rozumiem, że deficyt funduszu chorobowego wyniósł prawie 14 mld zł i wydatki na świadczenia z tego funduszu były wyższe aż o 24% rok do roku. Chcę dopytać. Tak naprawdę, od kiedy istnieje zasiłek 180 dni? Drugie pytanie, pan minister mówił, ale chyba mi umknęło: O ile więcej państwo wypłacili zasiłków w czasie pandemii? Jaki był wzrost procentowy wypłat zasiłków chorobowych? Bardzo proszę o odpowiedź na te dwa pytania.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Jeszcze pani poseł Joanna Frydrych.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Tak, chcę jeszcze uzupełnić wypowiedź pani przewodniczącej Marzeny Okły-Drewnowicz w kwestia kwoty wydatków. Chcę uzupełnić pytanie: O ile wzrosła liczba osób, które pobierały te świadczenia, zasiłki chorobowe, rok do roku? Myślę, że bardziej adekwatnym byłoby pokazanie, jak wzrosła liczba. Kwota świadczeń zależy od podstawy zasiłku chorobowego.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Poproszę o pomoc przedstawicieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Mam dane dotyczące liczby zwolnień w ciągu 20 dni maja, tj. 1,26 mln wystawionych zwolnień, ale myślę, że bardziej szczegółowe informacje przekaże pani dyrektor.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo prosimy państwa z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Dyrektor Departamentu Zasiłków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Agnieszka Ślązak:

Agnieszka Ślązak, Departament Zasiłków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Nie mam ze sobą wszystkich danych. Jeśli będą potrzebne, oczywiście przekażemy. Natomiast mam dane dotyczące wydatków na absencję chorobową, czyli z tytułu zwolnień lekarskich. W roku 2018 wydatki na absencję chorobową wyniosły 18,5 mld zł, w 2019 r. – prawie 20 mld zł (19,8 mld zł), w 2020 r. – prawie 23 mld zł (22,9 mld zł). Natomiast, jeśli byłyby potrzebne bardziej szczegółowe dane, oczywiście możemy je udostępnić.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani dyrektor, było pytanie odnośnie do liczby osób pobierających świadczenie. Czy pani dyrektor ma takie dane?

Dyrektor departamentu ZUS Agnieszka Ślązak:

Nie mam takich danych. Udostępnimy dane dotyczące liczby osób korzystających z zasiłków chorobowych. Niestety, nie mam ich ze sobą.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. W takim razie…

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Przepraszam, a od ilu lat mamy 180 dni? Czy od początku było 180 dni? To jest ważne.

Dyrektor departamentu ZUS Agnieszka Ślązak:

Tak, od początku, od kiedy obowiązuje ustawa o świadczeniach w razie choroby i macierzyństwa, która pochodzi z 1990 r.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Bardzo dziękuję.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Rozmawiamy o dwóch sprawach. Oczywiście utrzymujemy 180 dni przy zasiłkach chorobowych, tylko tutaj rozmawiamy o okresie po ustaniu ubezpieczenia. W moim pierwszym wystąpieniu mówiłem, że ktoś traci pracę i najczęściej jest niestety efekt ucieczki na zwolnienie. To też często dotyczy różnego rodzaju kadry kierowniczej, która wykorzystuje ten sposób. Oczywiście mówię ogólnie, bo mogą być sytuacje, że ktoś jest faktycznie chory i musi skorzystać ze zwolnienia, stąd rozwiązanie dotyczące ewentualnej możliwości skorzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

Wracając do odpowiedzi pani dyrektor, gdy dyskutowaliśmy nad ograniczeniami wypływu zasiłków chorobowych, braliśmy okresy przed rokiem 2018, gdyż w ostatnich latach był gwałtowny przyrost wypłat z funduszu chorobowego. Teraz już nie pamiętam, ale gdy rozpoczynałem pracę w Sejmie w 1997 r. fundusz chorobowy miał jeszcze nadwyżkę. Obecnie mamy potężny deficyt na tym funduszu i musimy coś z tym zrobić. Zgadzam się, że moment związany z pandemią nie jest szczególny, ale rozpoczęliśmy pracę, gdy jeszcze nie było COVID-19 i dyskutowaliśmy, jak te kwestie rozwiązać. Oczywiście były propozycje dalej idące, ale w ministerstwie podjęliśmy wyważającą decyzję, żeby chronić pracowników, a z drugiej strony patrzyliśmy na racjonalność wydatków w tym zakresie. Często dochodzi do łączenia zasiłków – są sytuacje, że ludzie przebywają 5 lat na chorobowym w jednym ciągu. Państwo mogą poszukać ze swojego doświadczenia i zapewne można znaleźć takie przykłady. W tym przypadku ograniczenie jest do 90

dni. Analizowaliśmy różne systemy i w innych krajach są o wiele bardziej restrykcyjne przepisy, jeśli chodzi o zasiłki chorobowe, niż u nas.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Panie ministrze, gwoli wyjaśnienia. Po pierwsze, jest polityka prorodzinna zachęcająca do większej liczby urodzeń, a z funduszu chorobowego jest płacony zasiłek macierzyński. Po drugie, pan minister zasugerował, że kadra menedżerska po ustaniu pracy przechodzi na zasiłki chorobowe, ale podstawa wymiaru składki po ustaniu zatrudnienia jest ograniczana do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Dziękuję.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Pełna zgoda, że jest większy wypływ środków z funduszu, bo przedłużyliśmy sobie urlop macierzyńsko-rodzicielski. Zwiększony wypływ środków jest nie tylko poprzez zasiłki chorobowe. To jest oczywiste.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dobrze, skoro nie mamy żadnych poprawek, rozpatrzyliśmy zmianę drugą.

Zmiana trzecia? Rozpatrzona.

Zmiana czwarta? Rozpatrzona.

Zmiana piąta? Rozpatrzona.

Zmiana szósta? Rozpatrzona.

Zmiana siódma? Rozpatrzona.

Zmiana ósma? Rozpatrzona.

Zmiana dziewiąta? Rozpatrzona.

Zmiana nr 10? Rozpatrzona.

Zmiana nr 11? Rozpatrzona.

Zmiana nr 12? Rozpatrzona.

Zmiana nr 13? Rozpatrzona.

Zmiana nr 14? Rozpatrzona. Tym samym rozpatrzyliśmy art. 4

Czy są uwagi do zmiany pierwszej w art. 5? Rozpatrzona.

Zmiana druga? Rozpatrzona.

Zmiana trzecia? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Urszula Sęk:

Do zmiany trzeciej mamy uwagę o charakterze legislacyjnym. Wyrazy, które państwo proponują, żeby zastąpić i umiejscowić w pkt 2, tak naprawdę są w części wspólnej pod pkt 2. Zatem napisalibyśmy w ten sposób, żeby „w art. 6 ust. 2 w części wspólnej wyrazy «6,60 zł» zastępuje się wyrazami”, aby prawidłowo to umiejscowić. Tam jest pkt 1, pkt 2 i jest część wspólna pod punktami. Te wyrazy są w części wspólnej.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pan minister przyjmuje uwagę, zatem zmiana trzecia z uwagą Biura Legislacyjnego została rozpatrzona.

Zmiana czwarta? Rozpatrzona.

Zmiana piąta? Rozpatrzona.

Zmiana szósta? Rozpatrzona.

Zmiana siódma? Rozpatrzona.

Zmiana ósma? Rozpatrzona.

Zmiana dziewiąta? Rozpatrzona. Tym samym rozpatrzyliśmy art. 5.

Czy są uwagi do zmiany pierwszej w art. 6? Nie ma. Rozpatrzona.

Zmiana druga? Biuro Legislacyjne.

Legislator Urszula Sęk:

Mamy uwagę. Tutaj najprawdopodobniej nastąpiła omyłka w druku. Zmiany do poszczególnych artykułów ujmuje się w punktach, a w ramach tego samego artykułu są litery. Państwo zamiast rozpisać zmianę do art. 12c na litery, np. lit. a: „ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie”, a lit. b: „po ust. 2 dodaje się ust. 2a”, rozpisali to na odrębne zmiany. Po zastosowaniu prawidłowej techniki legislacyjnej zmian w art. 6 byłoby nie pięć, ale cztery. To też będzie rzutowało na artykuł dotyczący wejścia w życie ustawy. Tam jest

napisane, że art. 6 pkt 1–3 wchodzą w życie w określonym terminie. Teraz, gdy to poprawimy, będzie „art. 6 pkt 1 i 2", bo one ulegną przenumerowaniu. To też było uzgadniane ze stroną rządową.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Oczywiście przyjmujemy, pani mecenas jak zawsze wykazała czujność, zatem dziękujemy.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękujemy.

Zatem zmiana druga w art. 6 została rozpatrzona z uwagami Biura Legislacyjnego.

Zmiana trzecia? Rozpatrzona.

Zmiana czwarta? Rozpatrzona.

Zmiana piąta? Rozpatrzona. Tym samym rozpatrzyliśmy art. 6.

Artykuł 7? Rozpatrzony.

Artykuł 8? Rozpatrzony.

Artykuł 9? Rozpatrzony.

Artykuł 10? Rozpatrzony.

Artykuł 11? Rozpatrzony.

Artykuł 12? Rozpatrzony.

Artykuł 13? Rozpatrzony.

Artykuł 14? Rozpatrzony.

Artykuł 15? Rozpatrzony.

Artykuł 16? Rozpatrzony.

Artykuł 17? Pani poseł, bardzo proszę.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Sygnalizowałam na początku, przy omawianiu emerytur, jeśli chodzi o przeliczenie. Nie wiem, czy nie trzeba tego zawrzeć, bo to jest niedociągnięcie. Być może to jest pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy przeliczenie ma być „z urzędu", czy „na wniosek"? Pan minister mówił, że „z urzędu". To chyba jest niedociągnięcie w zapisie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Urszula Sęk:

Naszym zdaniem wystarczy sformułowanie „podlega przeliczeniu".

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie ministrze?

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

W porządku.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Artykuł 17 został rozpatrzony.

Artykuł 18? Rozpatrzony.

Artykuł 19? Rozpatrzony.

Artykuł 20? Rozpatrzony.

Artykuł 21? Rozpatrzony.

Artykuł 22? Rozpatrzony.

Artykuł 23? Rozpatrzony. Tym samym rozpatrzyliśmy całość ustawy.

Teraz przegłosujemy. Bardzo proszę o przygotowanie głosowania. Mamy już wyświetlone głosowanie. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem projektu ustawy? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie.

Proszę o podanie wyniku. Głosowało 30 posłów: 20 było za, nikt nie był przeciw, 10 osób wstrzymało się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała rządowy projekt ustawy.

Proponuję, aby Komisja wybrała posła sprawozdawcę. Zgłaszam się na posła sprawozdawcę. Czy jest sprzeciw wobec mojej kandydatury?

Poseł Jagna Marczułajtis-Walczak (KO):

Pani przewodnicząca, jesteśmy przeciwni, bo tylko posłowie jedynej słusznej partii sprawozdają na tej Komisji. Sprzeciwiam się, że pani przewodnicząca wyznacza swoje koleżanki i kolegów. A dzisiaj pani osiągnęła szczyt – wyznaczyła samą siebie. Coś fantastycznego!

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję za tę uwagę.

Rozumiem, że głosujemy, czy tak? Poddaję pod głosowanie moją kandydaturę. Kto z pań i panów posłów jest za tym, abym ja była sprawozdawcą Komisji wyżej wymienionej ustawy? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie.

Proszę o podanie wyniku. Głosowało 29 posłów: 18 było za, 8 przeciw, 3 osoby wstrzymały się od głosu. Dziękuję, wybraliśmy posła sprawozdawcę.

Czy ktoś z pań i panów posłów zgłasza wątpliwość co do zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej? Nie słyszę. Stwierdzam, że nie istnieje wątpliwość co do zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Bardzo dziękuję wszystkim za udział.

Zamykam posiedzenie. Przypominam, że kolejne dwa posiedzenia Komisji będą 9 czerwca. Proszę zarezerwować sobie ten termin. Jedno posiedzenie będzie łączone z Komisją Edukacji, Nauki i Młodzieży. Dostaniecie państwo powiadomienie. Dziękuję wszystkim państwu.